

Polski Instytut Spraw Międzynarodowych
Biuro Analiz.

BIULETYN

nr 26 (214) • 16 czerwca 2004 r. • © PISM

nr egz. PISM 3.20

Redakcja: Krzysztof Balon, Sławomir Dębski (redaktor naczelny), Dorota Dołęgowska (redaktor techniczny), Adam Eberhardt, Beata Górka-Winter, Maciej Krzysztofowicz, Urszula Kurczewska, Grażyna Nowocień-Mach (redaktor tekstu), Emil Pietras (sekretarz Redakcji)

Rezolucja Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 1546 w sprawie Iraku z dnia 8 czerwca 2004 r.

Rafał Tarnogórski

Autor przedstawia postanowienia rezolucji Rady Bezpieczeństwa nr 1546 w sprawie Iraku. Wskazuje na jej konsekwencje dla sytuacji wewnętrznej w Iraku i implikacje dla międzynarodowych sił stabilizacyjnych. Zwraca uwagę, iż brak rozstrzygnięcia w rezolucji kwestii kurdyjskiej może negatywnie odbić się na procesie odbudowy irackiej państwowości oraz perspektywach operacji stabilizacji i utrzymania bezpieczeństwa w Iraku. W rezultacie może dojść do radykalizacji stanowiska Kurdów.

Rada Bezpieczeństwa ONZ 8 czerwca 2004 r. jednomyślnie przyjęła rezolucję nr 1546 w sprawie Iraku. Projekt rezolucji (dokument S/2004/460) wniosły pod obrady Rady Bezpieczeństwa Stany Zjednoczone, Zjednoczone Królestwo oraz Rumunia. Celem rezolucji, kolejnej odnoszącej się do sytuacji po obaleniu Saddama Husajna¹, jest dalsza normalizacja sytuacji wewnętrznej oraz międzynarodowej Iraku. Zakończony został okres jego okupacji przez państwa uczestniczące w operacji stabilizacyjnej.

W przyjętym tekście Rada Bezpieczeństwa:

- 1) w preambule potwierdza niezawisłość, suwerenność, jedność oraz integralność terytorialną Iraku;
- 2) stwierdza, iż sytuacja w Iraku w dalszym ciągu stanowi zagrożenie dla międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa, a podjęte działania następują w wykonaniu rozdziału VII Karty Narodów Zjednoczonych, dotyczącego podejmowania akcji w razie zagrożenia pokoju, naruszenia pokoju i aktów agresji;

¹ Zob. w biuletynach PISM: J. Dołęga, B. Górka-Winter, *Rezolucja Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 1483 w sprawie Iraku z dnia 22 maja 2003 r.*, „Biuletyn” (PISM), nr 30 (134) z 27 maja 2003 r.; R. Tarnogórski, *Rezolucja Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 1500 w sprawie Iraku z dnia 14 sierpnia 2003 r.*, „Biuletyn” (PISM), nr 47 (151) z 25 sierpnia 2003 r.; K. Balon, *Projekt nowej rezolucji Rady Bezpieczeństwa ONZ w sprawie Iraku z dnia 3 września 2003 r.*, „Biuletyn” (PISM), nr 54 (158) z 22 września 2003 r.; R. Tarnogórski, *Rezolucja Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 1511 w sprawie Iraku z dnia 16 października 2003 r.*, „Biuletyn” (PISM), nr 64 (168) z 23 października 2003 r.

- 3) z dniem 30 czerwca br. przewiduje koniec okupacji i przejęcie pełnej odpowiedzialności oraz władzy przez w pełni suwerenny i niezawisły Rząd Tymczasowy Iraku a także zakończenie działalności Tymczasowej Władzy Koalicji. Stwierdza również, iż Rząd Tymczasowy Iraku przejmuje główną rolę w koordynacji międzynarodowej pomocy dla Iraku oraz przejmuje odpowiedzialność za zobowiązania wynikające z programu „Ropa za żywność”;
- 4) potwierdza, że Narody Zjednoczone powinny odgrywać przewodnią rolę (*leading role*) we wspieraniu narodu irackiego oraz irackiego rządu w procesie formowania reprezentatywnych instytucji rządowych oraz wyszczególnia w tym zakresie rolę Specjalnego Przedstawiciela Sekretarza Generalnego oraz Misji Pomocy Narodów Zjednoczonych dla Iraku (UNAMI);
- 5) przyjmuje z zadowoleniem zamiar powołania specjalnej jednostki wydzielonej z międzynarodowych sił zbrojnych, mającej za zadanie zapewnienie bezpieczeństwa przedstawicielom ONZ w Iraku;
- 6) przyjmuje z zadowoleniem wysiłki Tymczasowego Rządu Iraku czynione w celu powołania Irackich Sił Bezpieczeństwa (w tym sił zbrojnych), które ostatecznie przejmą odpowiedzialność za utrzymanie bezpieczeństwa i stabilności państwa;
- 7) uznaje prośbę o utrzymanie obecności w Iraku międzynarodowych sił zbrojnych, sformułowaną przez premiera Tymczasowego Rządu Iraku w liście stanowiącym aneks do rezolucji oraz przyjmuje z zadowoleniem gotowość tych sił do dalszego uczestnictwa w utrzymaniu bezpieczeństwa i stabilności w Iraku, stosownie do odpowiedzi sformułowanej w liście amerykańskiego sekretarza stanu;
- 8) potwierdza mandat udzielony międzynarodowym siłom zbrojnym na mocy rezolucji nr 1511 i postanawia, iż mogą one przedsięwziąć wszystkie konieczne środki dla utrzymania bezpieczeństwa i stabilności w Iraku w kontekście listów stanowiących załącznik do niniejszej rezolucji, zapewniających o współpracy i partnerstwie między niezawisłym rządem Iraku a siłami międzynarodowymi. RB zapewnia także, iż mandat sił międzynarodowych będzie podlegał przeglądowi na każde żądanie irackiego rządu lub w terminie 12 miesięcy od daty niniejszej rezolucji i wygaśnie po upływie terminarza ustanowienia demokratycznych rządów w Iraku bądź na żądanie irackiego rządu;
- 9) popiera (*endorse*) następujący terminarz ustanowienia w pełni demokratycznych rządów w Iraku:
do 30 czerwca 2004 r. – przejęcie władzy przez niezawisły Tymczasowy Rząd Iraku,
do 31 grudnia 2004 r., najpóźniej zaś do 31 stycznia 2005 r. – przeprowadzenie bezpośrednich demokratycznych wyborów i powołanie Przejściowego Zgromadzenia Narodowego (*Transitional National Assembly*), które wyłoni Przejściowy Rząd Iraku (*Transitional Government of Iraq*) oraz przyjmie konstytucję,
do 31 grudnia 2005 r. wyłonienie nowego rządu irackiego zgodnie z założeniami nowej konstytucji.

W formie aneksu do rezolucji dołączono listy premiera Tymczasowego Rządu Iraku Ayada Allawiego oraz amerykańskiego sekretarza stanu Colina Powella z 5 czerwca br. dotyczące statusu międzynarodowych sił zbrojnych. Listy te, adresowane do przewodniczącego Rady Bezpieczeństwa, dostarczono przed głosowaniem w sprawie rezolucji pozostałym członkom RB. Umożliwiło to wyjaśnienie wątpliwości dotyczących relacji między irackimi siłami bezpieczeństwa a siłami międzynarodowymi i, jak można sądzić, przyczyniło się do uzyskania jednomyślności w głosowaniu. Operacje wojskowe podejmowane przez międzynarodowe siły zbrojne muszą być uzgadniane z siłami irackimi na szczeblach centralnym, regionalnym i lokalnym. Iracki premier w celu koordynacji podejmowanych działań zapowiedział powołanie Międzyministerialnego Komitetu do spraw Bezpieczeństwa

Narodowego (złożonego z premiera, wicepremiera oraz ministrów: obrony, spraw wewnętrznych, spraw zagranicznych, sprawiedliwości, finansów, z udziałem szefa wywiadu), w którego skład wejdą także przedstawiciele międzynarodowych sił zbrojnych. Stwierdził także, że irackie siły zbrojne podlegać będą irackiemu szefowi sztabu i ministrowi obrony, a inne siły (policja, straż graniczna) odpowiednim irackim ministrom. Założenia powyższe potwierdził w swoim liście Colin Powell, dodając obietnicę powołania specjalnej jednostki w sile brygady, przeznaczonej wyłącznie do ochrony obiektów i personelu ONZ w Iraku.

Jednogłośnie przyjęcie niniejszej rezolucji należy postrzegać jako sukces państw koalicyjnych. Stał się on możliwy dzięki zmianie stanowiska Stanów Zjednoczonych, które wcześniej sprzeciwiały się zwiększeniu roli ONZ w odbudowie Iraku. Można sądzić, iż przyczyniły się do tego nadchodzące wybory prezydenckie w USA, wycofanie sił hiszpańskich z Iraku oraz bliskie wyczerpanie zasobów pozostających w dyspozycji pozostałych sojuszników. Stany Zjednoczone stopniowo odchodzą od formuły „koalicji chętnych” i są bardziej skłonne zaakceptować oparcie operacji stabilizacyjnej na autorytecie ONZ. Powołanie Tymczasowego Rządu Iraku, który przejął suwerenną władzę nad Irakiem, ma bardzo poważne znaczenie polityczne. Prośba o pozostanie w Iraku sił międzynarodowych oznacza, że Tymczasowy Rząd Iraku przejmuje część odpowiedzialności za obecność tych sił na terytorium państwa. Dla Polski, jako uczestnika koalicji, istotne jest utrzymanie mandatu międzynarodowego dla sił stabilizacyjnych po 30 czerwca. Ważny jest także zamiar sformowania irackich sił zbrojnych wyrażony przez premiera Tymczasowego Rządu Iraku. Mają one przejmować odpowiedzialność za utrzymanie bezpieczeństwa. Sukces tego projektu może pozwolić na stopniowe wycofanie z Iraku wojsk międzynarodowych. Z drugiej strony nie można jednak wykluczać, iż w przyszłości nowy rząd, wyłoniony w drodze demokratycznych wyborów, zwróci się do Sojuszu Północnoatlantyckiego o pomoc w umacnianiu bezpieczeństwa w Iraku².

W rezolucji pominięto kwestie dotyczące przyszłego ustroju Iraku, ograniczono się jedynie do wzmianki o „federacji”. Brak rozstrzygnięcia w rezolucji kwestii kurdyjskiej może negatywnie odbić się na procesie odbudowy irackiej państwowości. W rezultacie może dojść do radykalizacji postaw przywódców kurdyjskich, próbujących ograniczyć pole manewru Tymczasowemu Rządowi Iraku. To dodatkowo skomplikowałoby sytuację, zwłaszcza w obliczu narastających napięć między większością szyicką a sunnitami. Prawdopodobny jest także wzrost aktywności terrorystów dążących do zakłócenia terminarza sformułowanego w rezolucji i destabilizowania państwa.

² Zob. S. Dębski, B. Górka-Winter, *Zaangażowanie NATO w Irak – perspektywy*, „Biuletyn” (PISM), nr 6 (194) z 20 lutego 2004 r.

OGŁOSZENIA

"The Polish Foreign Affairs Digest"

English Language Versions of Papers Published
in "Polski Przegląd Dyplomatyczny" and Other Journals in Poland

Quarterly
Vol. 4, No.1 (10), 2004

Contents

Ryszard Stemplowski

Hegemony in the European Union?

Hans-Georg Wiecek

The World after the Iraqi War: How to Overcome the Crisis?

Władysław Czapliński

Intervention in Iraq from the Point of View of International Law

Bolesław Balcerowicz

Contemporary Wars, Future Wars

Ryszard Stemplowski

What Does Intelligence Do? What Can Politicians Do?

Filip Jasiński, Marek Tabor

The Coordination of Integration Policy in Poland in the Pre-Accession Period

Elżbieta Kawecka-Wyrzykowska

Poland's Trade Policy Strategy in the European Union

Andrzej Cieślik

Criteria for the Spatial Allocation of State Aid for Entrepreneurs:
the Case of Special Economic Zones in Poland

Roman Szul

The Linguistic Situation in Europe:
between Regionalism and European Integration

Edyta Posel-Częścik

Group of Five Plus Poland?

Małgorzata Krystyniak

The Schengen Treaty – Its Consequences for Poland

Adriana Żelazo

Bulgaria's Efforts to Join the European Union

Adam Eberhardt

Foreign Policy of the Republic of Uzbekistan (1991–2003)

"The Polish Foreign Affairs Digest"

do nabycia w siedzibie Instytutu, w sprzedaży wysyłkowej

(po złożeniu pisemnego zamówienia pocztą, faksem lub przez Internet: www.pism.pl/czasopisma.html)

oraz w wybranych księgarniach: www.pism.pl/ksiazki-ksiegarnie.html